

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.017.01.2019

Pan
Lech Dębczak
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Łukowie
ul. Władysława Broniewskiego 20/26
21-400 Łuków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/043 - Opieka nad dziećmi w pogotowiach opiekuńczych i rodzinnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie (dalej: PCPR, Centrum), ul. Władysława Broniewskiego 20/26, 21-400 Łuków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lech Dębczak, Dyrektor PCPR od 19 lutego 1999 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość organizacji pracy zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego przez powiatowe centra pomocy rodzinie. 2. Prawdliwość i skuteczność działań na rzecz unormowania sytuacji dzieci.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (I półrocze) ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Iwona Pacwa, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/154/2019 z dnia 1 października 2019 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

NIK ocenia, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie, nierzetelnie realizowało obowiązki wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁴, w zakresie zapewnienia na terenie powiatu łukowskiego, zgodnej z przepisami organizacji pieczy zastępczej, dla dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Średni czas pobytu 54 dzieci, przebywających w kontrolowanym okresie w dwóch działających na terenie powiatu placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, wynosił 41 miesięcy. Centrum nie podejmowało lub podejmowało nieskuteczne działania przeniesienia tych dzieci (w szczególności w wieku poniżej 10 lat - 12 dzieci (55%) przyjętych w kontrolowanym okresie), do rodzinnej pieczy zastępczej oraz nie monitorowało działań podejmowanych przez Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego w powyższym zakresie. Przedstawiciele Centrum nie uczestniczyli w około 40% posiedzeń zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji przyjętych do próby dzieci. Jedynie dwoje dzieci z przebywających w placówkach zostało przysposobione, a troje umieszczono w rodzinie zastępczej spokrewnionej. Pomimo braku miejsc oraz niewystąpienia przesłanek przewidzianych w przepisach ustawy umożliwiających przekroczenie dopuszczalnej liczby dzieci umieszczonych w placówkach - w okresie od listopada 2018 r. do czerwca 2019 r. - Centrum skierowało do nich dodatkowe pięćdziesiąt dzieci.

¹ Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także dowody sporządzone przed i po tym okresie.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, ze zm. Dalej: ustawa o pieczy zastępczej, ustawa.

Dyrektor Centrum w 12 spośród 17 analizowanych przypadków nie dochodził lub dochodził nierzetelnie należności alimentacyjnych. Zaniechał także podjęcia skutecznych działań mających na celu zapewnienie zgodności aktów wewnętrznych (statutu, regulaminu) Pogotowia Opiekuńczego z decyzją Wojewody Lubelskiego, stanowiącą podstawę jego funkcjonowania. Przekazywane do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego zawierały – w zakresie podlegającym kontroli - niespójne dane oraz były sporządzane na podstawie nierzetelnie zweryfikowanych sprawozdań placówki.

Centrum realizowało zadanie gromadzenia i przekazywania do Pogotowia Opiekuńczego w Stoczku Łukowskim dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia pracy z dziećmi i z ich rodzinami biologicznymi. Jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej: prowadziło ciągły nabór kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, promowało rodzicielstwo zastępcze oraz organizowało spotkania grup wsparcia i szkolenia dla rodzin zastępczych. Niezwłocznie po wydaniu przez sąd rozstrzygnięć w kwestii władzy rodzicielskiej, dwoje z przebywających w placówkach dzieci, zgłoszono do postępowania adopcyjnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość organizacji i nadzorowania pracy zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego

1.1 Organizacja pieczy zastępczej w powiecie. Realizacja zadań własnych i zleconych powiatu w zakresie zapewnienia pieczy zastępczej dzieciom w sytuacji kryzysowej

Opis stanu faktycznego

1.1.1. W okresie objętym kontrolą, w województwie lubelskim, według stanu na koniec: 2017 r. funkcjonowało – 85 placówek opiekuńczo-wychowawczych, 2018 r. – 93, I połowy 2019 r. – 82. Na koniec 2017 r. i I połowy 2019 r. było - 65, a na 31.12.2018 r. - 67 rodzin zastępczych zawodowych, w tym – w całym kontrolowanym okresie - 19 rodzin zawodowych pełniło funkcję pogotowia rodzinnego. Miejsca interwencyjne na terenie województwa zapewniały placówki opiekuńczo-wychowawcze łączące zadania interwencyjne z socjalizacyjnymi: 27 - na koniec 2017 r. i I połowy 2019 r. oraz 25 - na koniec 2018 r. Liczba miejsc interwencyjnych w tych placówkach wynosiła odpowiednio 96, 118 i 98, natomiast łączna liczba miejsc przeznaczonych dla dzieci w sytuacjach kryzysowych 126, 118 i 128. W latach 2017-2018 tylko jedna z placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa (z liczbą 30 miejsc) miała charakter wyłącznie interwencyjny.

(akta kontroli str. 422-441)

W powiecie łukowskim przez cały kontrolowany okres funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze: Dom Dziecka w Radoryżu Smolanym, Pogotowie Opiekuńcze w Stoczku Łukowskim i Placówka Wielofunkcyjna w Łukowie.

Zgodnie z regulaminami tych placówek obowiązującymi w okresie objętym kontrolą, dysponowały one łącznie 58 miejscami interwencyjnymi i socjalizacyjnymi. W dwóch prowadzonych przez PCPR placówkach łączących działalność interwencyjną

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

i socjalizacyjną, tj. Pogotowiu Opiekuńczym w Stoczku Łukowskim (dalej: Pogotowiu Opiekuńczym) i Placówce Wielofunkcyjnej w Łukowie (dalej: Placówce Wielofunkcyjnej) wg stanu na 30.06.2019 r. nie wyszczególniono liczby miejsc przeznaczonych do przyjęcia dzieci w sytuacjach kryzysowych. Zapisy dotyczące zadań Pogotowia Opiekuńczego nie wynikały z decyzji Wojewody Lubelskiego. Według stanu na koniec 2017 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 48 dzieci⁶, a na koniec 2018 r. i I połowy 2019 r. - 50 dzieci. W trybie interwencyjnym odebrano odpowiednio sześcioro, siedmioro i pięcioro dzieci. Jedno dziecko odebrane w 2017 r. i dwoje z I połowy 2019 r. umieszczono pod opieką rodziny zastępczej spokrewnionej, pozostałe 15 dzieci umieszczono w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W powiecie nie funkcjonowały rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka.

(akta kontroli str. 32-86, 413-421)

1.1.2. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej realizowało PCPR, wyznaczone także na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Łukowskim na podstawie zarządzenia Starosty Łukowskiego nr 61/2011 z 8.11.2011 r.

(akta kontroli str. 500)

W Statucie⁷ i Regulaminie⁸ określono zadania PCPR wynikające z ustawy o pieczy zastępczej, w szczególności: opracowywanie na okres trzech lat, a następnie realizacja powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych; prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, organizowanie i finansowanie wsparcia osobom usamodzielniającym się - opuszczającym pieczę zastępczą; kompletowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej, finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu - umieszczonych w pieczy zastępczej, tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz ich przekazywanie Wojewodzie Lubelskiemu.

(akta kontroli str. 3-29)

Wydatki na zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wynosiły na koniec: 2017 r. - 4.886,4 tys. zł, 2018 r. – 5.002 tys. zł, I połowy 2019 r. – 2.498,5 tys. zł i stanowiły odpowiednio 5%, 4% i 4,8% wydatków Powiatu ogółem. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Wielofunkcyjnej wynosił: w 2017 r. – 4,3 tys. zł, 2018 - 4,7 tys. zł, 2019 r. – 4,6 tys. zł, w Pogotowiu Opiekuńczym: w 2017 r. - 4,5 tys. zł, 2018 r. – 6 tys. zł, 2019 r. – 6,1 tys. zł, natomiast w rodzinnej pieczy zastępczej: w 2017 r. 0,8 tys. zł, 2018 r. i w 2019 r. (I połowa) – 0,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 87-92, 413-421)

W informacjach o funkcjonowaniu PCPR, polityce rodzinnej i o wspieraniu osób niepełnosprawnych przez Powiat Łukowski, w tym realizacji powiatowych programów⁹ sporządzonych wg stanu na koniec 2017 r. i 2018 r., w wykazie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej na rok 2018 r. wskazano: zmianę lokalizacji Domu Dziecka w Radoryżu Smolanym, zatrudnienie psychologa i pedagoga w wymiarze

⁶ Dalej: dzieci, małoletnich, wychowanków.

⁷ Statut PCPR nadany uchwałą nr XII/130/2012 Rady Powiatu w Łukowie z 14.02.2012 r.

⁸ Regulamin Organizacyjny PCPR przyjęty uchwałą nr 5/13/2014 Zarządu Powiatu w Łukowie z 30.12.2014 r. zmieniony uchwałą nr 16/42/2015 z 16.03.2015 r.

⁹ Dalej: Informacja o funkcjonowaniu PCPR, informacja.

pełnego etatu oraz remont ogrodzenia wraz z podmurówką w Placówce Wielofunkcyjnej. Remont ogrodzenia Placówki wykazano także w wykazie potrzeb na rok 2019.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że powyższe potrzeby zostały zrealizowane, a informacje stanowią kompleksowe opracowanie, w którym zawarte są wszystkie dane dotyczące problematyki jaką realizuje PCPR, w tym także zestawienie potrzeb m.in. w zakresie pieczy zastępczej.

W Informacjach o funkcjonowaniu PCPR nie wskazano na problemy w realizacji przepisów ustawy o pieczy zastępczej spowodowane głównie brakiem zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia opiekuńczego, rodzinnych domów dziecka oraz długotrwałości postępowań sądowych (opisane w dalszej części wystąpienia).

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że ze względu na szeroki zakres zadań prezentowany w przywołanym dokumencie, zawarte w nim zostały najistotniejsze dane dotyczące pracy poszczególnych zespołów m.in. informacja o niezrealizowaniu przez PCPR – ze względu na brak chętnych - zaplanowanego limitu rodzin zastępczych zawodowych, a co za tym idzie braku możliwości umieszczania dzieci w wieku poniżej 10 lat w rodzinnej pieczy zastępczej. O powyższym problemie informowany był Zarząd Powiatu i Komisja Bezpieczeństwa, Porządku Publicznego i Spraw Społecznych w trakcie posiedzenia, na którym przyjmowany był ww. dokument. Podobnie informowano o przedłużających się postępowaniach sądowych, co skutkowało brakiem rozstrzygnięć dotyczących sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Dodał, że nie uczestniczył w planowaniu budżetu placówek opiekuńczo-wychowawczych na kolejne lata budżetowe. Do PCPR, podobnie jak do innych jednostek (także: Pogotowia Opiekuńczego i Placówki Wielofunkcyjnej) Wydział Finansowo-Budżetowy Starostwa Powiatowego w Łukowie, kierował pismo zawierające wytyczne do planowania budżetu na następny rok. Ewentualne potrzeby kadrowe i finansowe zgłaszane były w formie ustnej na posiedzeniu Zarządu Powiatu i dopiero po ich wstępnej akceptacji przyjmowały formę pisemną, która stanowiła podstawę ewentualnych zmian przez Radę Powiatu w budżecie jednostek.

(akta kontroli str. 149-232, 449-458, 491-497)

W okresie podlegającym kontroli, w PCPR sporządzano, a następnie przekazywano do Wojewody Lubelskiego *Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego*, które zawierały niespójne dane w zakresie liczby placówek opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną i interwencyjną na terenie Powiatu.

(akta kontroli str. 233-320)

1.1.3. PCPR nie posiadało procedur dotyczących obiegu informacji oraz postępowania z dzieckiem w sytuacji kryzysowej.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że postępowanie wymagające interwencji zależy od konkretnego przypadku i każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie.

Dane dotyczące wolnych miejsc, placówki przekazywały PCPR raz w miesiącu, następnie były one przekazywane do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

(akta kontroli str. 449-458, 470-475)

1.1.4. W kontrolowanym okresie - *zgodnie z przyjętymi na poszczególne lata planami kontroli dotyczących spełnienia obowiązujących standardów opieki, wychowania, rehabilitacji w powiatowych jednostkach pomocy społecznej i opieki nad dziećmi funkcjonujących na terenie powiatu łukowskiego* - pracownicy PCPR

przeprowadzili jedną kontrolę¹⁰ w placówce interwencyjnej, tj. w Placówce Wielofunkcyjnej. Zakres kontroli obejmował prowadzenie dokumentacji dotyczącej wychowanków placówki, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej¹¹ oraz realizację standardów opiekuńczo-wychowawczych w oparciu o ww. rozporządzenie i ustawę o pieczy zastępczej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 321-339)

1.2. Organizacja i kontrola PCPR nad funkcjonowaniem placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym typu interwencyjnego

1.2.1. Zgodnie ze Statutami placówek interwencyjnych ich podmiotem prowadzącym był Powiat Łukowski, a nadzór nad funkcjonowaniem sprawował Wojewoda Lubelski w zakresie wynikającym z przepisów ustawy oraz Starosta przy pomocy PCPR – z zakresu spraw dotyczących pieczy zastępczej niezastrzeżonych na rzecz innych podmiotów.

(akta kontroli str. 33-36, 61-64)

1.2.2. Zarząd Powiatu na mocy uchwały nr 13/32/2015 z dnia 23 lutego 2015 r. oraz art. 38b ust. 2 ustawy o pieczy zastępczej, upoważnił imiennie Dyrektora PCPR do kontroli rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze. W okresie kontrolowanym przez NIK, PCPR przeprowadziło jedną kontrolę placówek interwencyjnych – opisaną w pkt 1.1.4. niniejszego wystąpienia.

Dyrektor PCPR podał, że nie wprowadzono procedur kontroli w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. PCPR przeprowadza kontrole w placówkach zgodnie z upoważnieniem Zarządu Powiatu, a z uwagi na ograniczone możliwości kadrowe, prowadzone są one nie częściej niż raz na dwa lata. Według Dyrektora Centrum: prowadzenie częstszych kontroli nie ma większego sensu, ponieważ przedstawiciele PCPR biorąc udział w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, na bieżąco monitorują jakość opieki i wychowania w placówce, mając bezpośredni kontakt zarówno z kadrami jak i wychowankami.

(akta kontroli str. 449-458)

1.2.3. Według Informacji dotyczących funkcjonowania Placówki Wielofunkcyjnej sporządzonych za lata 2017 i 2018, liczba dzieci w ostatnim dniu 2017 r. wynosiła – 20, natomiast w 2018 r. – 22, tj. o dwoje więcej niż wynikało z jej Regulaminu Organizacyjnego, w tym troje dzieci pochodziło spoza powiatu łukowskiego. Zgodnie z § 18 ust. 3 przywołanego Regulaminu – Placówka Wielofunkcyjna może przyjąć dziecko z innego powiatu, jeżeli dysponuje wolnym miejscem.

Według Informacji dotyczącej funkcjonowania Pogotowia Opiekuńczego: w ostatnim dniu 2017 r. przebywało 14 dzieci, natomiast 2018 r. – 15, tj. o jedno dziecko więcej niż określono w Regulaminie Organizacyjnym Pogotowia.

(akta kontroli str. 149-232)

1.2.4. W kontrolowanym okresie, według stanu na 30.06.2019 r. w Pogotowiu Opiekuńczym oraz w Placówce Wielofunkcyjnej przebywało łącznie 54 małoletnich, w tym przez okres poniżej trzech miesięcy – troje, od trzech do 12 miesięcy – dziewięć, od 12 do 18 miesięcy – troje. Powyżej 18 miesięcy w placówkach przebywało 39 wychowanków, w tym 26 przez okres powyżej 36 miesięcy. Ponad 48% dzieci (26) przebywających w placówkach zostało do nich przyjętych w wieku poniżej 10 roku życia.

¹⁰ Na przełomie I i II kwartału 2019 r.

¹¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720. Dalej: rozporządzenie w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Szczegółowa analiza, posiadanej przez PCPR dokumentacji 10 wychowanków przyjętych w trybie interwencyjnym do Pogotowia Opiekuńczego wykazała, że:

- PCPR nie posiadało dokumentów potwierdzających realizację przez dyrektora Pogotowia Opiekuńczego obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4a ustawy o pieczy zastępczej, polegającego na złożeniu w terminie do 18 miesięcy od umieszczenia dziecka w pieczy, wniosku do sądu wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej. W myśl art. 100 ust. 5 powołanej ustawy, w przypadku niewypełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 4, z dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej stosunek pracy może zostać rozwiązany bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Z dokumentacji pozyskanej w trakcie kontroli NIK wynikało, że Dyrektor Pogotowia Opiekuńczego dopełnił ciężącego na nim obowiązku w ustawowym terminie, w stosunku do wszystkich dzieci przyjętych do próby;

- w przypadku sześciu wychowanków nie poinformowano niezwłocznie (w ciągu 24 godzin) PCPR o przyjęciu dzieci do Placówki.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że Dyrektor Pogotowia Opiekuńczego nie mógł wywiązać się z powyższego obowiązku, ponieważ umieszczenie wychowanków miało miejsce w piątek. Ponadto w odbiorze dzieci z rodziny biologicznej uczestniczył przedstawiciel sądu, ośrodka pomocy społecznej i powiatu.

(akta kontroli str. 397-399, 470-475, 532, 549-686)

1.2.5. W latach 2017-2019 (I połowa) Wojewoda Lubelski przeprowadził jedną kontrolę w placówce interwencyjnej działającej na terenie powiatu, tj. w Pogotowiu Opiekuńczym. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie standardów opieki i wychowania w zakresie wyposażenia w: odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty użytku osobistego, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dzieci od piątego roku życia. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Stwierdzone podczas kontroli uchybienie dotyczące minimalnej wysokości kwoty do własnego dysponowania (tzw. kieszonkowego) zostało usunięte podczas trwania czynności kontrolnych.

(akta kontroli str. 340-345, 422-441)

1.2.6. PCPR realizowało wynikający z art. 38a ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej obowiązek niezwłocznego gromadzenia i przekazywania do Pogotowia Opiekuńczego dokumentacji dzieci związanej z ich umieszczeniem w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z prośbą o przekazanie powyższych dokumentów (głównie na adres Pogotowia Opiekuńczego) występowało m.in. do szkół, ośrodków zdrowia, gminnych ośrodków pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 549-684)

1.2.7. Według przedłożonych przez PCPR dokumentów, w kontrolowanym okresie przedstawiciele Centrum uczestniczyli w 40% posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci (przyjętych do próby), zorganizowanych zgodnie z przepisami przez Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego.

Dyrektor PCPR podał, że ze względu na znaną sytuację dzieci, przedstawiciele PCPR nie uczestniczyli we wszystkich zespołach. Podczas wizyt w placówce na posiedzeniach zespołów dotyczących innych wychowanków, zazwyczaj była omawiana także sytuacja pozostałych dzieci, które tam przebywały. Stwierdził także, że nie wszystkie obecności pracowników PCPR w Łukowie, zostały odnotowane w protokołach z posiedzeń zespołów, lecz nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej ten fakt.

(akta kontroli str. 505-506, 509-510)

1.2.8. Dokumentacja jednego z wychowanków Pogotowia Opiekuńczego (z 10 objętych szczegółową analizą), zawierała informację o wysłuchaniu dziecka przez Dyrektora Pogotowia oraz uwzględnieniu jego zdania w kwestii rozpoczętej procedury adopcyjnej. Dokumentacja pozostałych dziewięciu wychowanków nie zawierała informacji o wysłuchaniu ich zdania podczas dokonywania oceny ich sytuacji.

(akta kontroli str. 400-401, 549-685)

1.2.9. Na podstawie objętej szczegółowym badaniem dokumentacji 12 dzieci umieszczonych w placówkach interwencyjnych oraz pięciu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów ustalono, że po upływie roku od ich umieszczenia w pieczy zastępczej, Dyrektor PCPR złożył pozew o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych w stosunku do 13 wychowanków¹². Sąd oddalił powództwo wypłaty świadczeń dla siedmiu z nich. Alimenty zostały przyznane sześciu wychowankom¹³.

Dyrektor Centrum nie dochodził świadczeń alimentacyjnych na rzecz pięciorga dzieci, w tym trojga, w stosunku, do których obowiązek alimentacyjny był już świadczony przez jednego z rodziców dobrowolnie lub na podstawie wcześniejszych orzeczeń.

Ustalono, że przedstawiciele PCPR nie brali udziału w posiedzeniach sądu w przedmiotowych sprawach. W jednym przypadku o wydanie odpisu postanowienia z 9.08.2018 r. wystąpiono do sądu dopiero w trakcie kontroli NIK¹⁴. Dyrektor PCPR nie występował do sądu o uzasadnienie postanowień także w przypadku oddalenia powództwa.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że stawiennictwo na posiedzeniach sądu w powyższych sprawach było nieobowiązkowe, co wynikało z zawiadomień. Dodał, że PCPR nie posiada informacji o dalszych krewnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, niezbędnych do wszczęcia postępowania alimentacyjnego. Zauważył również, że PCPR nie ma obowiązku występowania o rozstrzygnięcia spraw, a sąd z urzędu ich nie doręcza do Centrum. Wyroki doręczane były bezpośrednio dyrektorowi placówki, sprawującemu bieżącą pieczę nad wychowankiem, zgodnie z art. 112¹ § 1 ustawy z 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy¹⁵.

(akta kontroli str. 483-493, 501, 504)

1.2.10. W rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie innych powiatów, według stanu na 30.06.2019 r. przebywało 15 dzieci z powiatu łukowskiego, w tym: pięcioro w rodzinie zastępczej zawodowej, ośmioro w rodzinnym domu dziecka i po jednym w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym i wiosce dziecięcej. W dokumentacji dzieci znajdowały się m.in. zaproszenia na posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, wnioski z posiedzeń zespołów, opinie sporządzone przez koordynatora pieczy zastępczej.

Według Dyrektora PCPR: w sytuacji otrzymania zawiadomienia o posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy na terenie innego powiatu, uczestniczył w nim pracownik organizatora. Ponadto prowadzona była stała korespondencja dotycząca umieszczonych w pieczy zastępczej dzieci. Powodem umieszczenia dzieci w placówkach interwencyjnych w innych powiatach był brak wolnych miejsc w placówkach działających na terenie powiatu łukowskiego.

(akta kontroli str. 470-475, 483-490, 501)

¹² W przypadku jednego z wychowanków pozew dotyczył tylko jednego z rodziców dziecka.

¹³ W przypadku czterech wychowanków wyrok był nieprawomocny (wg stanu na 21.11.2019 r.).

¹⁴ Zgodnie z odpisem postanowienia sąd zasądził od ojca dziecka alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie.

¹⁵ Dz.U. z 2019 r. poz.2086, ze zm. Dalej: k.r.o.

1.2.11. W kontrolowanym okresie pracownicy PCPR przeprowadzili jedną kontrolę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego. Zakres oraz wyniki kontroli zostały opisane w pkt 1.1.4. niniejszego wystąpienia. W związku z brakiem wniosków sformułowanych po przeprowadzeniu kontroli nie przeprowadzono kontroli sprawdzającej.

(akta kontroli str. 326-338)

1.2.12. Dyrektor Pogotowia Opiekuńczego przekazywał do PCPR informacje na temat zaistniałych w Pogotowiu incydentów z udziałem wychowanków, w tym zawiadomienia w tych sprawach skierowane do policji oraz sądu. Dodatkowo zagadnienia dotyczące zachowania wychowanków były omawiane podczas posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, z których wnioski kierowane były do sądu oraz do wiadomości PCPR. W dokumentacji jednego z wychowanków (objętej szczegółowym badaniem) znajdowała się prośba Dyrektora Pogotowia, skierowana do Dyrektora PCPR, o niekierowanie do placówki osób o wysokim stopniu demoralizacji. O zagrożeniu demoralizacją ze strony kolejnej z wychowanek informował Starostę Powiatu Łukowskiego Dyrektor Zespołu Oświatowego w Stoczku Łukowskim.

W każdym z ww. przypadków podejmowano działania mające na celu zminimalizowanie negatywnych dla innych wychowanków skutków pobytu w Pogotowiu osób sprawiających istotne problemy wychowawcze (np. kierowano do całodobowego ośrodka terapii uzależnień / ośrodków specjalistycznych).

Według informacji Komendanta Powiatowego Policji w Łukowie w kontrolowanym okresie odnotowano, że do policji złożono zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, psychicznego znęcania się pracowników Placówki Wielofunkcyjnej nad jedną z wychowanek, polegającego na wypowiedaniu się w obecności wychowanki w sposób poniżający o jej rodzicach, podając fakty niezgodne z rzeczywistością. W powyższej sprawie przeprowadzono postępowanie sprawdzające w kierunku art. 207 § 1 Kodeksu karnego¹⁶, zakończone wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia. W Placówce Wielofunkcyjnej odnotowano także zawiadomienie o przebywaniu wychowanka w stanie nietrzeźwym. Nie zarejestrowano zawiadomień dotyczących przestępstw i wykroczeń oraz przypadków kradzieży, wymuszeń i przemocy, w których wychowankowie byłiby sprawcami lub pokrzywdzonymi.

Dyrektor PCPR podał, że Centrum nie posiadało informacji o złożonym w 2017 r. zawiadomieniu policji o popełnieniu przestępstwa przez pracowników Placówki Wielofunkcyjnej.

W Pogotowiu Opiekuńczym, w kontrolowanym okresie odnotowano 20 interwencji policji dotyczących: niepowrotów z przepustek / samowolnych oddaleń – osiem interwencji, nieporozumień i awantur z wychowankami – sześć interwencji, uszkodzeń mienia i samookaleczenia się wychowanki – po jednej interwencji oraz asysty policji podczas doprowadzenia do młodzieżowego ośrodka wychowawczego i czynności poszukiwawczych – po dwie interwencje.

W kontrolowanym okresie do Starosty Łukowskiego oraz Wojewody Lubelskiego nie wpłynęła żadna skarga na funkcjonowanie objętych kontrolą placówek opiekuńczo-wychowawczych.

(akta kontroli str. 422-441, 446-448, 483-490, 498-499, 511-514, 549-561, 648-659)

¹⁶ Dz.U. z 2019 r. poz.1950, ze zm.

1.3. Nadzór PCPR nad funkcjonowaniem zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego

1.3.1. Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy o pieczy zastępczej oraz § 8 Regulaminu Organizacyjnego, w strukturze PCPR został wyodrębniony zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy instytucjonalnej. Do zadań Zespołu należało m.in. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa, zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Z wyjaśnień Dyrektora PCPR wynika, że kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej kierowani byli na szkolenie - na podstawie programu Pride - organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. W kontrolowanym okresie w trzech szkoleniach uczestniczyło sześć kandydatów (w tym dwa małżeństwa). Czas oczekiwania na szkolenie wynosił od czterech do 11 miesięcy. PCPR zapewniło pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą poprzez organizację grup wsparcia. W 2017 r. zorganizowano – osiem, w 2018 r. – siedem, natomiast w pierwszej połowie 2019 r. - pięć spotkań tych grup. Organizator pieczy zastępczej zorganizował dla nowo powstałych rodzin zastępczych pięć szkoleń „Rodzina – dom budowany miłością”, w którym udział wzięło 14 osób (10 rodzin zastępczych) oraz jedno szkolenie dotyczące pieczy zastępczej i jej form oraz wpływu postaw rodzicielskich na zachowanie dzieci. Do PCPR nie wpłynęły wnioski o powierzenie pieczy zastępczej rodzinie pomocowej oraz informacja o potrzebie skorzystania z pomocy wolontariuszy lub zorganizowania opieki nad dzieckiem z powodu niemożności sprawowania opieki przez rodzinę zastępczą.

W kwestii obowiązków zapewnienia przeprowadzenia, u przyjętego do pieczy zastępczej dziecka, niezbędnych badań lekarskich Dyrektor Centrum podał, że w sytuacji, gdy takie badania są niezbędne, placówka opiekuńczo-wychowawcza lub rodzina zastępcza korzysta z publicznej służby zdrowia.

(akta kontroli str. 10-29, 149-232, 491-497)

1.3.2. Z powodu braku chętnych nie zrealizowano określonego w Powiatowych Programach Rozwoju Pieczy Zastępczej (dalej: PPRPZ) limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych, tj. w 2017 r. - dwóch rodziny zastępczych zawodowych, a w latach 2018-2020 - jednej. Limitu rodzin zastępczych nie ustalano na podstawie faktycznego zapotrzebowania, ale jak wyjaśnił Dyrektor PCPR - na podstawie liczby potencjalnych kandydatów, którzy w trakcie roku zgłaszają się do PCPR z ewentualną propozycją pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

W opisanych w PPRPZ analizach SWOT wskazano m.in. słabe strony i zagrożenia związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej: brak chętnych do tworzenia rodzin zastępczych zawodowych, brak mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, słaby przepływ informacji między instytucjami i organizacjami współdziałającymi w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Dyrektor PCPR podał, że prowadzone były rozmowy z Zarządem Powiatu na temat zakupu mieszkania lub mieszkań na bazie, których mógłby powstać rodzinny dom dziecka, jednak z uwagi na skromny budżet powiatu oraz na brak odpowiednich kandydatów do pełnienia tej funkcji Zarząd Powiatu nie podjął takiej decyzji.

Pomimo braku na terenie powiatu łukowskiego zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, a tym samym problemów z realizacją przez koordynatora pieczy zastępczej zadania polegającego na tworzeniu warunków do powstawania tych form pieczy zastępczej, nie wprowadzono dodatkowych - poza wymienionymi w ustawie o pieczy zastępczej - preferencji dla rodzin chętnych do objęcia dzieci pieczą zastępczą.

Dyrektor PCPR wskazał, że Zarząd Powiatu stoi na stanowisku, że o ewentualnych gratyfikacjach ponad to, co gwarantuje ustawa można rozmawiać dopiero wtedy, gdy rodzina zastępcza deklaruje chęć bycia rodziną zastępczą zawodową, uzyska pozytywną opinię organizatora pieczy zastępczej, a tym samym da gwarancję właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych powierzonym dzieciom.

Zgodnie z ww. informacjami PCPR prowadziło ciągle nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Promocja rodzicielstwa zastępczego polegała głównie na rozpowszechnianiu plakatów informacyjnych zachęcających rodziny do wzięcia udziału w procesie kwalifikacyjnym¹⁷. Prośba o odczytanie pism promujących rodzicielstwo zastępcze została skierowana do wszystkich parafii z terenu powiatu łukowskiego.

Zdaniem Dyrektora PCPR: jedną z głównych przyczyn braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest niski poziom życia mieszkańców, a co za tym idzie zabieganie o zapewnienie w miarę godziwych warunków życia członków najbliższej rodziny, w sytuacji gdzie na terenie powiatu dominują rodziny wielodzietne. Istotny wpływ na taką sytuację ma również migracja młodych osób do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu pracy i co za tym idzie starzenie się mieszkańców powiatu.

(akta kontroli str. 93-232, 449-458, 483-490)

1.3.3. Zarządzeniem Dyrektora PCPR nr 8/2017 z 14.11.2017 r. wprowadzono procedurę kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zgodnie z tą procedurą kwalifikacja kandydatów na rodziców zastępczych przebiegała dwuetapowo: I etap – obejmował kwalifikację wstępną, którą prowadzili pracownicy Organizatora – kończąca się wydaniem skierowania, bądź odmową skierowania na szkolenie; II etap – obejmował kwalifikację końcową, której dokonywał Zespół kwalifikacyjny w składzie: zastępca dyrektora PCPR, psycholog, pedagog i/lub inne osoby zaproszone – kończąca się wydaniem zaświadczenia kwalifikacyjnego.

W ramach kwalifikacji wstępnej wyszczególniono następujące etapy: weryfikacja określonych w ustawie wymagań formalnych, rozmowa wstępna, spotkanie z kandydatem w jego miejscu zamieszkania, wywiad pedagogiczny, badanie psychologiczne, podjęcie decyzji o zakwalifikowaniu bądź niezakwalifikowaniu kandydata do udziału w szkoleniu.

Według Dyrektora PCPR: w kontrolowanym okresie pracownicy Centrum przeprowadzali rozmowy z osobami zainteresowanymi pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Jedno małżeństwo przeszło wstępne badania psychologiczne, ale z powodu niedostarczenia wymaganych dokumentów nie uzyskało opinii kwalifikującej do zgłoszenia na szkolenia dla rodzin zastępczych. Żadna rodzina zastępcza, spośród funkcjonujących na terenie Powiatu, nie została wyłoniona w drodze przywołanej procedury.

¹⁷ Plakaty były wywieszane na tablicy ogłoszeń w PCPR w Łukowie, zamieszczane na stronie Internetowej PCPR oraz w mediach społecznościowych.

Wobec braku kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, PCPR nie prowadziło rejestru, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o pieczy zastępczej.

(akta kontroli str. 348-366, 483-489, 494-497, 511-514)

1.3.4. Coroczne sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej było zawarte w Informacji o funkcjonowaniu PCPR. Z zakresu pieczy zastępczej prezentowane w nim dane dotyczyły realizacji PPRPZ, w szczególności: zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej, organizacji wycieczek i kolonii dla dzieci z rodzin zastępczych, organizacji dodatkowego wsparcia rzeczowego dla dzieci i usamodzielnianych wychowanków przebywających w pieczy zastępczej, organizacji szkoleń dla koordynatorów i pracowników Zespołu Pieczy Zastępczej, organizacji szkoleń i grup wsparcia dla rodzin zastępczych, współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, liczby dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego.

(akta kontroli str. 149-232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PCPR nierzetelnie realizowało, wynikające z art. 3 ust. 1 i art. 180 pkt 5 ustawy o pieczy zastępczej, obowiązki Powiatu Łukowskiego w zakresie zgodnej z ustawą organizacji pieczy zastępczej oraz prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych, tj:

- nie monitorowało i nie podejmowało działań mających na celu wydanie istotnych z punktu widzenia dobra dzieci i realizacji przepisów ustawy rozstrzygnięć, dotyczących ich dalszego pobytu w placówce po zakończeniu sytuacji kryzysowej.

Spośród 54 dzieci przebywających w placówkach, w tym 10 przyjętych do szczegółowego badania, aż odpowiednio: 39 (72%) i siedmioro (70%) przebywało w nich przez okres dłuższy niż 18 miesięcy. Średni czas przebywania dzieci w placówkach interwencyjnych wynosił 41 miesięcy.

Zgodnie z art. 103 ust. 6 i 7 ustawy o pieczy zastępczej, pobyt w placówce interwencyjnej nie może trwać dłużej niż trzy miesiące. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt może być przedłużony do zakończenia trwającego postępowania o powrót dziecka do rodziny zastępczej, przysposobienie lub umieszczenie w pieczy zastępczej. W myśl z art. 100 ust. 4a przywołanej ustawy dyrektor placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że postępowania dotyczące pobytu dzieci w pieczy zastępczej często z przyczyn obiektywnych się przedłużają, co skutkuje przekroczeniem ustawowego terminu pobytu dziecka w placówce. Powiat tworząc placówkę zawarł w jej zadaniach pełnienie funkcji zarówno interwencyjnej, jak i socjalizacyjnej, aby przeniesienie dziecka z jednego do drugiego typu placówki odbywało się bez dodatkowej traumy, w związku z czym czas, w którym nastąpi formalne przeniesienie wychowanka nie ma żadnego wpływu na sytuację dziecka w placówce. Zauważył, że dalszy pobyt dziecka w placówce wynika z oceny sytuacji w jakiej dany wychowanek się znajduje. Jeżeli z opinii kuratora sądowego i asystenta rodziny wynika, że nie jest możliwy powrót do rodziny biologicznej, wówczas zespół do spraw oceny okresowej dziecka wnioskuje o dalszy jego pobyt

w placówce. Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej nie jest możliwe, ponieważ na terenie powiatu nie funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe.

Zdaniem NIK, przyjęte założenie PCPR dotyczące braku wpływu długiego czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie sądu – na sytuację dziecka umieszczonego w placówce - pozostaje w sprzeczności z założeniem systemu pieczy zastępczej, zgodnie z którym zapewnia on pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Podobnie brak rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka oraz możliwości powrotu do rodziny biologicznej - na terenie powiatu - nie może być wyznacznikiem do pozostawienia dzieci w pieczy instytucjonalnej. W myśl art. 112⁷ § 1 k.r.o. sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne.

- nie realizowało obowiązku niezwłocznego przeniesienia dzieci w wieku poniżej 10 lat do rodzinnej pieczy zastępczej, określonego w art. 103 ust. 9 przywołanej ustawy.

W placówkach interwencyjnych, funkcjonujących na terenie powiatu, w latach 2017 – 2019 (I połowa), umieszczono łącznie 12 (55%) dzieci w wieku do 10 lat (w tym pięcioro dzieci nie miało starszego rodzeństwa umieszczonego w placówce, wraz z tymi dziećmi w placówce nie przebywała ich matka lub ojciec). Na 30 czerwca 2019 r. 11 z nich nadal przebywało w placówkach.

W myśl § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej: dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej kieruje powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Jeżeli powiat nie może skierować dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej (...), z wnioskiem o skierowanie zwraca się do innego powiatu. Zgodnie z art. 103 ust. 9 ustawy o pieczy zastępczej: dziecko poniżej 10 roku życia, przyjęte do placówki typu interwencyjnego, zostaje niezwłocznie przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej. Według art. 95 ust. 1 i ust. 2 powołanej ustawy, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Dyrektor PCPR wyjaśnił: podejmowano próby poszukiwania miejsca dla tych dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza powiatem. Stosowano tradycyjne metody: telefon, Internet; niemniej jednak w większości przypadków dzieci trafiały do placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego. Często wynikało to także z treści postanowienia sądu rodzinnego, w którym wskazane było umieszczenie w pieczy instytucjonalnej.

NIK zauważa, że Dyrektor PCPR nie przedłożył dowodów potwierdzających fakt poszukiwania miejsca dla tych dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W związku z brakiem przywołanych form pieczy zastępczej oraz kandydatów do ich prowadzenia, PCPR nie prowadziło rejestru, o którym mowa

w pkt 1.3.3. niniejszego wystąpienia, do którego sąd mógłby się odnieść kierując dziecko do pieczy.

(akta kontroli str. 449-458, 470-475, 483-490, 549-686)

2. Dyrektor PCPR nierzetelnie realizował obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w Pogotowiu Opiekuńczym. Nie wszczął postępowania wobec jednego lub obojga rodziców pięciu wychowanków Pogotowia, a w siedmiu przypadkach - oddalenia powództwa przez sąd - nie wystąpił o uzasadnienie wyroku w celu rozważenia zasadności wniesienia apelacji.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie, powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że nie dochodzono świadczeń alimentacyjnych gdyż:

- matka jednego z wychowanków przebywała w placówce opiekuńczo-wychowawczej razem z synem. Ponadto z dokumentów dotyczących postępowania o odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej wynikało, że jest uczennicą i nie posiada własnego dochodu, więc postępowanie byłoby bezcelowe i narażające budżet państwa na koszty postępowania,
- matka biologiczna dwóch wychowanków nie posiadała dochodów i była chora, co wynikało z dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania w sprawie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy,
- po zakończeniu długotrwałej procedury związanej z ustaleniem tożsamości matki dziecka, Centrum nie udało się pozyskać danych umożliwiających wystąpienie z powództwem alimentacyjnym.

Natomiast w przypadku jednego wychowanka, działania w tym zakresie podjęto dopiero w trakcie kontroli NIK, po 19 miesiącach pobytu dziecka w pieczy.

NIK zauważa, że Dyrektor PCPR był zobligowany do dochodzenia świadczeń alimentacyjnych, które są prawem przysługującym dziecku przebywającemu w pieczy.

(akta kontroli str. 483-493, 501, 504, 534-548)

3. *Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego*, sporządzane przez PCPR i przekazywane Wojewodzie Lubelskiemu, zawierały niespójne dane w zakresie liczby placówek opiekuńczo-wychowawczych pełniących funkcję socjalizacyjną i interwencyjną na terenie Powiatu. W sprawozdaniach za I i II półrocze 2017 r. wykazano, że na terenie powiatu lukowskiego funkcjonują trzy placówki typu socjalizacyjnego i dwie placówki typu interwencyjnego, natomiast w sprawozdaniach za I i II półrocze 2018 r. i I półrocze 2019 r. - dwie placówki typu socjalizacyjnego i jedna placówka typu interwencyjnego. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej placówkę łączącą dwie funkcje wymienia się w dwóch wierszach. Dodatkowo Centrum nie weryfikowało i nie kwestionowało, wykazanych przez Placówkę Wielofunkcyjną w tabeli E ww. sprawozdania, danych dotyczących liczby miejsc interwencyjnych i liczby dzieci przyjętych na te miejsca. Ze sprawozdań sporządzanych przez Placówkę Wielofunkcyjną i przyjmowanych przez PCPR w okresie II połowa 2017 – I połowa 2019 r. wynikało, że realizowała ona zadania placówki typu socjalizacyjnego, podczas gdy faktycznie umieszczano w niej również dzieci z interwencji.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że błędy w sprawozdaniach przekazanych przez placówkę nie zostały przez PCPR zauważone. Fakt ten nie został też odnotowany przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, który zatwierdza powyższe sprawozdanie.

(akta kontroli str. 233-320, 483-486)

4. PCPR wystawiało skierowania dzieci do placówek interwencyjnych pomimo braku miejsc w tych placówkach i niewystąpienia przesłanek przewidzianych w przepisach ustawy umożliwiających przekroczenie dopuszczalnej liczby dzieci w nich umieszczonych.

Według Informacji o działalności PCPR w ostatnim dniu 2018 r. w Placówce Wielofunkcyjnej i Pogotowiu Opiekuńczym umieszczonych było odpowiednio o dwoje i jedno dziecko więcej niż wynikało z zapisów regulaminów. Kolejne dziecko - pomimo braku miejsc w Placówce Wielofunkcyjnej - PCPR skierowało w marcu 2019 r.

W każdym z ww. przypadków, przed umieszczeniem dzieci w placówkach Dyrektorzy tych Placówek nie wystąpili - w trybie art. 95 ust. 3a ustawy o pieczy zastępczej - o zezwolenie na umieszczenie w placówce większej liczby dzieci niż wynikająca z uregulowań. Powyższe dotyczyło także trójki dzieci z innego powiatu. W myśl art. 108 ust. 3 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza, za zgodą starosty, może przyjąć dziecko z terenu innego powiatu, jeśli dysponuje wolnym miejscem w tej placówce.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że umieszczenie w Placówce Wielofunkcyjnej większej liczby dzieci, miało miejsce w sytuacji kryzysowej – zagrożenia dla dzieci ze strony rodziców biologicznych oraz było spowodowane brakiem wolnych miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie właściwym ze względu na zamieszkanie. Zauważył, że w tym czasie, w związku przebywaniem dwójki wychowanków poza Placówką (nauka w Warszawie, pobyt w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym), faktycznie w Placówce przebywało 20 wychowanków. Dyrektor Placówki nie wystąpił do Wojewody Lubelskiego - ponieważ uznał, że ich umieszczenie ma charakter interwencyjny. Interwencyjny charakter miało również jego zdaniem umieszczenie kolejnego dziecka w Placówce.

W kwestii przekroczenia określonej w regulaminie liczby dzieci przebywających w Pogotowiu Opiekuńczym, Dyrektor Centrum stwierdził, że sytuacja ta była wynikiem umieszczenia dziecka w trybie interwencyjnym w sytuacji, gdy nie można było znaleźć miejsca poza powiatem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej: dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej kieruje powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Jeżeli powiat nie może skierować dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu (...) braku miejsca w placówce opiekuńczo-wychowawczej na jego terenie, zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dziecko, o którym mowa w art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego przyjmuje bez skierowania.

NIK zauważa, że PCPR skierowało ww. dzieci do placówek interwencyjnych. Podstawą skierowania były postanowienia sądu rodzinnego i nie zachodziły sytuacje, o których mowa w art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, tj. przyjęcia dziecka z związku z jego doprowadzeniem przez Policję lub Straż Graniczną oraz na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej lub umieszczenia dziecka w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹⁸. Fizyczne umieszczenie tych dzieci w placówkach, z pominięciem pozytywnej oceny

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, ze zm.

możliwości opieki i warunków pobytu potwierdzonej zezwoleniem Wojewody Lubelskiego – mogło negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie dzieci już tam przebywających.

Przekroczenie - bez zezwolenia Wojewody Lubelskiego - liczby dzieci umieszczonych w Placówce Wielofunkcyjnej w stosunku do liczby posiadanych miejsc wystąpiło w miesiącach XI 2018 r. - I 2019 r. i V-VI 2019 (dwoje dzieci) oraz w miesiącach II-IV 2019 r. (jedno dziecko), natomiast w Pogotowiu Opiekuńczym – w miesiącach XII 2018 r. - I 2019 r.

(akta kontroli str. 189-232, 367-369, 402-408, 459-465, 470-475, 515-529)

5. Dyrektor PCPR nie podjął skutecznych działań mających na celu zapewnienie zgodności zapisów Statutu i Regulaminu Pogotowia Opiekuńczego ze stanowiącym podstawę jego funkcjonowania zezwoleniem Wojewody Lubelskiego.

W przywołanych wyżej aktach wewnętrznych Pogotowia określono, że funkcjonuje ono jako placówka opiekuńczo - wychowawcza typu interwencyjnego i socjalizacyjnego, natomiast w wydanej w powyższej sprawie decyzji administracyjnej, Wojewoda Lubelski zezwolił Powiatowi Łukowskiemu na prowadzenie Pogotowia Opiekuńczego - jako całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej z liczbą miejsc 14, realizującej zadania placówki typu interwencyjnego, na czas nieokreślony.

Według art. 106 ust. 1 oraz 229 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej, placówka opiekuńczo-wychowawcza powstaje z dniem uzyskania zezwolenia wojewody właściwego ze względu na miejsce prowadzenia tej placówki. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, działające na podstawie przepisów dotychczasowych, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stają się placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu interwencyjnego. W myśl § 10 Statutu Pogotowia szczegółowy zakres jego działania, specyfikę i zakres sprawowanej przez Pogotowie opieki, strukturę organizacyjną, określa opracowany przez Dyrektora Pogotowia Regulamin Organizacyjny, uchwalony przez Zarząd Powiatu Łukowskiego, po uprzednim zaopiniowaniu przez Dyrektora PCPR.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że z uwagi na brak miejsc socjalizacyjnych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu łukowskiego, a także w powiatach ościennych, dokonano zmiany w regulaminie organizacyjnym placówki w oparciu o art. 101 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z posiadanych 14 miejsc interwencyjnych wydzielono miejsca socjalizacyjne.

W trakcie czynności kontrolnych NIK - w piśmie z 29.10.2019 r. - Starosta Łukowski złożył do Wojewody Lubelskiego wniosek o zmianę przywołanej decyzji, poprzez zezwolenie Powiatowi Łukowskiemu na prowadzenie Pogotowia Opiekuńczego, łączącego zadania placówki typu interwencyjnego i socjalizacyjnego, z liczbą miejsc 14, w tym: cztery miejsca – typu interwencyjnego i 10 miejsc – typu socjalizacyjnego.

Postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie zakończyło się 5.11.2019 r. - wydaniem decyzji, w której Wojewoda Lubelski uwzględnił wniosek strony w całości.

(akta kontroli str. 59-82, 459-465, 476-482, 409-410)

OCENA CZĄSTKOWA

PCPR nierzetelnie realizowało obowiązki wynikające z ustawy o pieczy zastępczej, w zakresie: monitorowania wskazanego w przepisach okresu przebywania dzieci w placówkach interwencyjnych, niezwłocznego przeniesienia dzieci w wieku poniżej 10 lat do rodzinnej pieczy zastępczej, zasad kierowania dzieci do placówek interwencyjnych oraz dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Podejmowało nieskuteczne działania w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach

zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domach dziecka. Na terenie powiatu nie funkcjonowała żadna z ww. form pieczy zastępczej. Aż 55% dzieci przebywających w podległych PCPR placówkach zostało w nich umieszczonych w wieku poniżej 10. roku życia. Dyrektor PCPR nie podjął działań mających na celu dostosowanie Statutu i Regulaminu Pogotowia Opiekuńczego, do stanowiącej podstawę jego funkcjonowania decyzji Wojewody Lubelskiego. PCPR nie dołożyło należytej staranności podczas weryfikacji i sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego, przekazanych Wojewodzie Lubelskiem w kontrolowanym okresie.

PCPR niezwłocznie po umieszczeniu dzieci w placówkach, gromadziło i przekazywało do tych placówek, wskazaną w przepisach dokumentację, niezbędną do rozpoczęcia pracy z dziećmi i ich rodzinami biologicznymi. Realizując zadania organizatora pieczy zastępczej organizowało spotkania grup wsparcia i szkolenia dla rodzin zastępczych.

OBSZAR

2. Prawidłowość i skuteczność działań na rzecz unormowania sytuacji dzieci

2.1. Współpraca PCPR z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za udzielenie pomocy dziecku oraz rodziną biologiczną dziecka

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W przypadku ośmiu z 10 dzieci, których dokumentacja podlegała szczegółowemu badaniu, zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka wniosowały jako konieczny dalszy pobyt w placówce.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że dalszy pobyt dziecka w placówce wynikał z oceny możliwości powrotu do rodziny biologicznej. Jeżeli w opinii uczestniczących w posiedzeniu zespołu: kuratora sądowego i asystenta rodziny powrót dziecka do rodziny nie był możliwy, wówczas zespół wskazywał jako zasadny dalszy pobyt dziecka w placówce. Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej nie było możliwe ponieważ na terenie powiatu nie funkcjonowały rodziny zastępcze zawodowe.

Według wyjaśnień Dyrektora PCPR oraz dokumentacji dzieci objętej szczegółowym badaniem: w kontrolowanym okresie nie wystąpiły problemy związane np. z niemożnością zaplanowania i podjęcia długotrwałego leczenia, rehabilitacji, terapii, czy innej formy wsparcia dzieci, która wymagałaby rozłożenia w czasie.

(akta kontroli str. 483-490, 511-514)

2.1.2. Zgodnie z zapisami obowiązujących w kontrolowanym okresie PRRPZ, stanowią one „wyraz troski o sytuację rodzin w Powiecie Łukowskim, spójny system, który ma istnieć w oparciu o dobrą współpracę wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tematyką pieczy zastępczej”. W Programach założono m.in. następujący cel szczegółowy i działanie służące jego realizacji: tworzenie systemu wsparcia rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, w tym typu rodzinnego, poprzez budowanie sieci i wypracowanie form współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że w latach 2014-2015 PCPR realizowało projekt pt. „Schematom STOP”, którego głównym celem było wypracowanie pozaproceduralnych metod współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami zajmującymi się problemem rodziny i dziecka. W projekcie brali udział m.in. przedstawiciele GOPS, administracji samorządowej, Sądu Rejonowego w Łukowie, Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Osobiste kontakty przedstawicieli tych instytucji pozwoliły na szybsze reagowanie w sytuacjach kryzysowych

występujących w rodzinie. Te formy współpracy zostały przeniesione również do usprawnienia przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami, które zajmują się problemem rodzicielstwa zastępczego.

Ustalono, że Dyrektor PCPR nie monitorował prowadzonych przez sąd postępowań mających na celu unormowanie sytuacji prawnej i skrócenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Dokumentacja 10 dzieci (próba objęta szczegółowym badaniem), umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, nie zawierała informacji potwierdzających bezpośrednią współpracę Centrum z sądem rodzinnym.

Analiza postanowień sądów wykazała, że zmiana sposobu ograniczenia władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych, z poddania jej wykonania nadzorowi kuratora na jej ograniczenie poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej, w przypadku sześciu (na 10) dzieci nastąpiła dopiero po upływie od siedmiu (dwójka rodzeństwa) do dziewięciu miesięcy (czwórka rodzeństwa) od wydania postanowienia o umieszczeniu tych dzieci w Pogotowiu Opiekuńczym.

Wiceprezes Sądu Rejonowego w Łukowie - w informacji przekazanej na potrzeby kontroli - wskazała, że w latach 2017-2019 prowadzono pięć spraw o przysposobienie dziecka (w tym cztery zakończono) oraz 29 spraw o umieszczenie w rodzinie zastępczej (w tym 21 zakończono). Liczba i średni czas trwania postępowań o przysposobienie: rok 2017 – jedna sprawa (dwa miesiące), rok 2018 – dwie sprawy (siedem miesięcy), na 28 października 2019 r. – jedna sprawa (trzy miesiące), natomiast ilość i średni czas postępowań o umieszczenie w pieczy zastępczej odpowiednio: rok 2017 – 12 spraw (około sześciu miesięcy), rok 2018 – pięć spraw (około pięciu miesięcy), na 28 października 2019 r. – cztery sprawy (około 4 miesiące).

(akta kontroli str. 93-148, 376-394, 442-445, 494-497)

2.1.3. Na podstawie dokumentacji 10 dzieci (z próby), umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, ustalono że informacje o rodzicach biologicznych dzieci i funkcjonowaniu rodziny były gromadzone w związku z umieszczeniem tych dzieci w pieczy zastępczej, obciążeniem odpłatnością za ich pobyt w tej pieczy oraz dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych.

Dyrektor PCPR stwierdził, że działania na rzecz unormowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy podejmuje asystent rodziny we współpracy z placówką.

(akta kontroli str. 494-497, 549-684)

2.2. Skuteczność działań PCPR

2.2.1. W okresie objętym kontrolą Pogotowie Opiekuńcze i Placówkę Wielofunkcyjną opuściło 19 dzieci, w tym 11 uzyskało pełnoletność i usamodzielniało się, troje przeniesiono do innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, dwoje zostało przysposobionych, a troje umieszczono w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

(akta kontroli str. 394-396, 532)

2.2.2. Dyrektor Placówki Wielofunkcyjnej rozpoczął procedurę w celu adopcji wobec dwójki dzieci przebywających w Placówce niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej ich rodziców biologicznych. Dzieci zostały zakwalifikowane do przysposobienia. Żadne z dzieci przebywających w placówkach interwencyjnych nie powróciło do rodziny biologicznej.

Nie wystąpiły również przypadki ponownego umieszczenia dziecka w placówkach interwencyjnych.

(akta kontroli str. 494-497)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. PCPR nie monitorowało działań Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego dotyczących uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Stwierdzono przypadki, w których prowadzone przez PCPR Pogotowie biernie oczekiwało na rozstrzygnięcia sądu w sprawie zmiany sposobu ograniczenia władzy rodzicielskiej, z poddania jej wykonania nadzorowi kuratora na jej ograniczenie poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej, mimo, że zgodnie z art. 103 ust. 6 i ust. 9 ustawy o pieczy zastępczej, pobyt dziecka w placówce interwencyjnej nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, a dziecko poniżej 10. roku życia przyjęte do placówki typu interwencyjnego, zostaje niezwłocznie przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej. W przypadku sześciu (na 10) dzieci orzeczenie w powyższej sprawie wydano dopiero po upływie siedmiu (dwójka rodzeństwa) i dziewięciu miesięcy (czwórka rodzeństwa) od wydania postanowienia o umieszczeniu tych dzieci w Pogotowiu Opiekuńczym.

Dyrektor PCPR wyjaśnił, że z sądem na bieżąco współpracuje dyrektor placówki.

Do PCPR należało - w myśl art. 3 ust. 1 ustawy o pieczy zastępczej - zapewnienie pieczy zgodnej z jej przepisami, a zgodnie z - art. 180 pkt 5 przywołanej ustawy - prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych.

OCENA CZĄSTKOWA

PCPR nie monitorowało statusu prawnego dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym działań podejmowanych w tym zakresie przez Dyrektora Pogotowia Opiekuńczego. Uregulowanie, w kontrolowanym okresie, sytuacji prawnej dwójki dzieci umieszczonych w Placówce Wielofunkcyjnej umożliwiło ich niezwłoczne zgłoszenie do ośrodka adopcyjnego. Spośród dzieci przebywających w placówkach interwencyjnych jedynie dwoje zostało przysposobionych, a troje umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

NIK zwraca uwagę, że konieczność uczestnictwa przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w posiedzeniach zespołu dokonującego oceny okresowej sytuacji dziecka, wynika z art. 137 ust. 1 pkt 4 ustawy o pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 136 ustawy zespół dokonuje oceny dziecka w celu: ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w innych placówkach.

Mając na uwadze powyższe, przywołana w wyjaśnieniach Dyrektora Centrum – znajomość sytuacji dziecka - nie powinna skutkować nieobecnością przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na posiedzeniach zespołu, dokonującego okresowej oceny jego sytuacji.

Wnioski

1. Kierowanie dzieci w wieku poniżej 10 roku życia do rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Przestrzeganie określonego w ustawie okresu przebywania w pieczy zastępczej dzieci umieszczonych w niej z powodu zaistnienia sytuacji kryzysowych.

3. Rzetelne dochodzenie na rzecz dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych.
4. Rzetelna weryfikacja sprawozdań sporządzanych przez Placówkę Wielofunkcyjną oraz prezentowanie w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych faktycznych danych w zakresie liczby i typu placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz liczby dzieci umieszczonych w tych placówkach według posiadanego limitu miejsc interwencyjnych i socjalizacyjnych.
5. Niewystawianie skierowań do placówek interwencyjnych w przypadku braku miejsc w tych placówkach, bez zezwolenia Wojewody Lubelskiego na przekraczanie limitu miejsc, z wyjątkiem przewidzianych przepisami sytuacji kryzysowych.
6. Monitorowanie działań Pogotowia Opiekuńczego podejmowanych w celu skrócenia pobytu dzieci w wieku poniżej 10. roku życia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 17 grudnia 2019 r.

Kontroler:
Iwona Pacwa
Specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis